

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ – 4101-03-12/2013
P/13/172

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów
T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06
lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/172 – Prawidłowość gospodarowania zabytkami nieruchomymi przez wybrane jednostki samorządu terytorialnego z terenu województwa podkarpackiego.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Paweł Rakowski, inspektor kontroli państwowej, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 84482 z dnia 04.03.2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Jedliczu
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zbigniew Sanocki – Wójt Gminy Jedlicze (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Najwyższej Izby Kontroli pozytywnie ocenia sposób gospodarowania przez Wójta Gminy Jedlicze zespołem dworskim położonym w miejscowości Jaszczew.

Ocenę tą uzasadnią stan techniczny budynku dworu, a także zabezpieczenie budynku Oficyny przed zniszczeniem. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, budynek Dworu jest prawidłowo zagospodarowany i użytkowany, a ochrona zabytków została uwzględniona przy planowaniu przestrzennym na terenie Gminy.

Pomimo pozytywnej oceny Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na treść art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. Nr 162, poz. 1568), tj. na obowiązek sporządzania gminnego programu opieki nad zabytkami oraz fakt, że Gmina pomimo opuszczenia przez lokatorów budynku Oficyny nie znalazła sposobu na jego zagospodarowanie, ani też nie starała się o pozyskanie środków zewnętrznych na remont tego budynku, pomimo, iż zgodnie z brzmieniem art. 78 wskazanej ustawy możliwe jest uzyskanie dotacji w wysokości 100% nakładów koniecznych na wykonanie prac przy zabytku.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Określenie stanu faktycznego i prawnego zabytków nieruchomości ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczenia przed degradacją, dewastacją i pożarem.

Opis stanu faktycznego

1. Określenie zabytku, rok lub wiek powstania, funkcja historyczna.

Zespół dworski w miejscowości Jaszczew został zbudowany w latach 1775-1799. W skład Zespołu wchodzi budynek dworu (zwany w dalszej części wystąpienia Dworem) oraz budynek oficyny (zwany w dalszej części Oficyną). Zgodnie z gminną ewidencją nieruchomości Dwór wraz z Oficyną usytuowane są na działce o numerze ewidencyjnym 717 w miejscowości Jaszczew i stanowią własność Gminy Jedlicze.

(dowód: akta kontroli str. 5-11)

2. Zakres ochrony konserwatorskiej, data wpisania do rejestru zabytków, numer rejestru, a także zakres przedmiotowy ochrony (ilość i rodzaj budynków, otoczenie zabytku, założenia parkowe, drzewostan itp.).

Zespół Dworski w miejscowości Jaszczew został wpisany do rejestru zabytków na podstawie decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Krośnie z dnia 5 września 1996 r. pod numerem A-366/96. Zgodnie ze wskazaną decyzją działającą na podstawie art. 5 pkt 1 ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury i (Dz. U. z 1999 r., Nr 98, poz. 1150), Wojewódzki Konserwator Zabytków, określił, iż ochronie podlegają: dwór, oficyna oraz pozostałości starodrzewia.

(dowód: akta kontroli str. 12-14)

3. Wpis do rejestru zabytków – ujawnienie tego faktu w księdze wieczystej (art. 9 ust. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

W księdze wieczystej prowadzonej dla Zespołu Dworskiego w Jaszczwi nie ujawniono faktu, iż nieruchomości ta stanowi zabytek.

(dowód: akta kontroli str. 15-33)

W wyjaśnieniu na powyższą okoliczność Pani Grażyna Stojak – Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków podała: *W aktach sprawy brak jest potwierdzenia, że został złożony wniosek o ujawnienie tego faktu w księdze wieczystej. Nie ma możliwości wyjaśnienia, czy został taki wniosek złożony[...].*

(dowód: akta kontroli str. 34-35)

4. Funkcja zabytku oraz działalność prowadzona na terenie zabytku.

Obecnie budynek Dworu użytkowany jest jako Dom Ludowy, Izba Regionalna oraz Biblioteka Publiczna, a Oficyna nie jest użytkowana.

Budynek Oficyny do dnia 27 września 2010 r. użytkowany był jako lokal socjalny.
(dowód: akta kontroli str. 37-37)

5. Podział zabytku (art. 36 ust. 1 pkt 8 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

W latach 2009-2012 nie był dokonywany podział zabytku.

(dowód: akta kontroli str. 34-35)

6. Ewidencjonowanie nieruchomości zgodnie z katastrem nieruchomości, wycena nieruchomości oraz włączenie nieruchomości zabytkowej do planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości.

Stosownie do zapisów art. 23 ustawy z dnia 23 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r., Nr 102, poz. 651), Wójt Gminy Jedlicze prowadził ewidencję nieruchomości gminnych, w której Zespół Dworski w Jaszczwi został wpisany pod numerem 207.

(dowód: akta kontroli str. 36-36)

Dwór i Oficyna w okresie objętym kontrolą nie były przedmiotem wyceny, a wartość tych nieruchomości w księgach rachunkowych Gminy została określona na kwoty: 186.636 zł - Dwór oraz 15.495,90 zł - Oficyna.

W wyjaśnieniu na okoliczność braku wyceny Zespołu Dworskiego w Jaszczwi Pan Zbigniew Sanocki – Wójt Gminy Jedlicze podał: *[...]informuję, że Gmina nie zlecała wyceny nieruchomości zabudowanej położonej w Jaszczwi obejmującej działkę ewid. Nr 717 rzeczoznawcom majątkowym. Wyceny nieruchomości przez rzeczoznawców majątkowych są zlecane w przypadku ustalenia cen nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, ustalenia wieczystego użytkowania, aktualizacji opłat z tytułu wieczystego użytkowania, ustalenia trwałego użytkowania itp. Zgodnie z art. 67 ustawy o gospodarce nieruchomościami.*

Działka nr 717 w Jaszczwi nie była przedmiotem sprzedaży, ani też nie były ustanawiane na niej inne prawa rzeczowe.

Wartość nieruchomości w ewidencji zasobu podawana jest na podstawie wartości przedstawionej w karcie inwentaryzacyjnej nieruchomości, która jest integralną częścią decyzji kanalizacyjnej Wojewody oraz jako wartość środka trwałego ujętego w ewidencji księgowej.

(dowód: akta kontroli str. 58-62)

7. Oględziny Zespołu Dworskiego w Jaszczwi.

W dniu 7.03.2013 r. przeprowadzono oględziny zabudowań Dworu oraz Oficyny.

W wyniku oględzin ustalono, że:

Budynek Dworu:

Budynek parterowy, kryty tzw. gontem. Elewacja budynku otynkowana, brak widocznych uszkodzeń, budynek jest w dobrym stanie technicznym, jest na bieżąco użytkowany – w budynku funkcjonują obecnie: Biblioteka, Dom Ludowy oraz Izba Regionalna.

W budynku jedna z sal stanowi pomieszczenie gospodarcze, w którym ustawione są stoły, chłodnie i lodówki – pomieszczenie to przylega bezpośrednio do kuchni.

Pomieszczenie biblioteki użytkowane jest na bieżąco. Przez bibliotekę przechodzi się do Izby Regionalnej w której znajduje się szereg przedmiotów, zdjęć oraz

książek wystawionych w gablotach o charakterze pamiątkowym, dotyczących przeszłości regionu.

Budynek Oficyny:

Budynek jednokondygnacyjny, w chwili obecnej nie jest użytkowany, budynek jest ogrodzony za pomocą biało-czerwonej taśmy, na zewnątrz budynku odpadają tynki, brak ubytków w dachu. Drzwi wejściowe zaplombowane. Okna w dobrym stanie, budynek zabezpieczony przed dostępem osób postronnych.

Na budynku Dworu stwierdzono tabliczkę (przy wejściu głównym), informującą, iż budynek ten stanowi zabytek.

Na budynku Oficyny brak było znaku o którym mowa w art. 12 ustawy o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* informującego o tym, iż zabytek podlega ochronie.

W związku z powyższym Pan Jan Juszcak – Starosta Powiatu Krośnieńskiego podał, iż: *...brak było wniosku właściciela zabytku o umieszczenie znaku informującego o tym iż zabytek podlega ochronie.*

(dowód: akta kontroli str. 37-37, 103-103)

W wyjaśnieniu na okoliczność nieprzewodzenia bieżących prac konserwatorskich i remontowych przy budynku Oficyny Pan Zbigniew Sanocki – Wójt Gminy Jedlicze podał: *Gmina Jedlicze nabyła nieodpłatnie prawo własności działki położonej w Jaszczwi nr ewid. 717 wraz z zabudowaniami m.in. oficyny na podstawie decyzji Wojewody z dnia 21.09.1992 r. [...], w oparciu o przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i pracownikach samorządowych. Przejęty budynek był w bardzo złym stanie technicznym.*

Budynek Oficyny w chwili przejęcia na rzecz Gminy był zamieszkały przez rodzinę [...]. Z posiadanych informacji meldunkowych Pani [...] wraz z rodziną zamieszkiwała ten obiekt od roku 1963. W okresie zamieszkiwania w tym budynku rodzina prowadziła bieżące remonty wewnątrz obiektu pozwalające na dalsze korzystanie z lokali polegające na malowaniu pomieszczeń, konserwacji instalacji i przewodów kominowych.

Lokal socjalny znajdujący się w Oficynie w Jaszczwi stanowił zasób mieszkaniowy Gminy Jedlicze i był ujęty w ewidencji Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Jedlicze na lata 2009-2013. W okresie tym przeprowadzono kontrole okresowe obiektu budowlanego (protokoły roczne i 5 letnie), kontrole okresowe instalacji gazowej i elektrycznej oraz przewodów kominowych. W wyniku przeprowadzonych kontroli, które wykazały, że obiekt nadaje się do kapitalnego remontu i stwarza niebezpieczeństwo dla przebywających tam ludzi, podjęto działania zmierzające do przeniesienia rodziny do innego lokalu.

Warunkiem przystąpienia do remontu było opuszczenie powyższego budynku przez najemców, a stało to możliwe dopiero we wrześniu 2010 roku. Jednakże ogrom środków finansowych kierowanych na realizację inwestycji w miejscowości Jaszczew, w tym m.in. na budowę sieci kanalizacyjnej, termomodernizację szkoły i przedszkola, utrzymanie Biblioteki, Ochotniczej Straży Pożarnej i dróg, nie pozwala, aby podjąć trud związany z generalnym remontem tego obiektu. W skład Gminy Jedlicze wchodzi 10 wsi i miasto, w związku z tym należy dbać o równomierny rozwój wszystkich miejscowości, a nie tylko jednej. W chwili obecnej i tak już jest duże niezadowolenie społeczeństwa gminy z racji kierowania dużych środków pieniężnych na Jaszczew.

Po opuszczeniu lokali przez najemców Gmina zabezpieczyła obiekt przed dostępem osób nieuprawnionych. Obiekt zamknięto, oplombowano, oznaczono taśmami. Zostały zdemontowane liczniki poboru energii i gazu oraz rozwiązane

Uwagi dotyczące
badanej działalności

umowy z dostawcami. Oficyna została w 2011 roku wykreślona z gminnego zasobu lokali mieszkalnych oraz programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Jedlicze na lata 2009-2013.

(dowód: akta kontroli str. 38-51)

W kontroli ustalono, że budynek Oficyny, będącej częścią Zespołu Dworskiego w Jaszczwi w chwili obecnej nie jest użytkowany.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie² działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Planowanie przestrzenne dotyczące Zespołu Dworskiego w Jaszczwi.

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a ochrona Zespołu Dworskiego w Jaszczwi.

Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717), Rada Miejska w Jedliczu w 2000 roku uchwaliła Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Jedlicze, w którym stosownie do zapisów art. 18 ustawy o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* uwzględniono opiekę i ochronę zabytków.

(dowód: akta kontroli str. 52-57)

2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – Zespół Dworski w Jaszczwi.

Dla terenów na których położony jest Zespół Dworski w Jaszczwi nie opracowywano miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

(dowód: akta kontroli str. 42-42)

3. Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzje o warunkach zabudowy, decyzje o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych oraz ochrona Zespołu Dworskiego w Jaszczwi.

W latach 2009-2012 Gmina w stosunku do obszaru na którym znajduje się Zespół Dworski w Jaszczwi nie wydawała decyzji o których mowa art. 19 ust. 1a ustawy o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

Zgodnie z wyjaśnieniami Pana Zbigniewa Sanockiego – Wójta Gminy Jedlicze: *[...]w dniu 8 grudnia 2004 r. złożono wniosek o wydanie decyzji o warunkach zabudowy dla działki o nr ewid. 717 dla inwestycji pod nazwą Remont budynku Domu Ludowego w Jaszczwi. Prowadzenie postępowania nie było jednak konieczne ze względu na zakres robót niewymagających wydania tejże decyzji.*

Starosta Krośnieński na wniosek Gminy Jedlicze decyzją z dnia 16 czerwca 2005 r. zatwierdził projekt budowlany i udzielił pozwolenia na realizację inwestycji pod nazwą Remont budynku Domu Ludowego w Jaszczwi wraz z odprowadzeniem wód

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

opadowych na działce 717 położonej w Jaszczwi. Przed złożeniem wniosku (w sprawie wydania decyzji o pozwoleniu na budowę) uzyskano pozwolenie

Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Przemyślu.

(dowód: akta kontroli str. 63-77)

4. Gminny program opieki nad zabytkami.

W okresie objętym kontrolą Wójt Gminy Jedlicze nie sporządził gminnego programu ochrony nad zabytkami o którym mowa w art. 87 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

W wyjaśnieniu na powyższa okoliczność Pan Zbigniew Sanocki – Wójt Gminy Jedlicze podał: W latach 2009-2012 na remont i odnowę, konserwację i opiekę nad zabytkami gmina wydatkowała 1.932.893,42 zł (w tym na Dwór Stojowskich w Jaszczwi Gmina wydatkowała 104.559,91 zł), pozyskując przy tym 563.406,23 zł dotacji, między innymi z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach osi II-VII RPO (520.312,21 zł) oraz od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (27.294,02 zł) i Wojewody Podkarpackiego (15.000 zł). Kwoty te nie obejmują wydatków bieżących związanych z utrzymaniem zabytków w tym okresie.

W celu ochrony zabytków Gmina Jedlicze opracowała w 2006 roku Gminną Ewidencję Zabytków, która obecnie ma formę zgodną z Rozporządzeniem ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem.

W 2007 roku została opracowana Strategia Rozwoju Gminy Jedlicze na lata 2007-2013 oraz Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Jedlicze na lata 2007-2013. W wyżej wymienionych dokumentach strategicznych Gminy zostały zawarte główne cele programu opieki nad zabytkami o których mowa w art. 87 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami i przekładają się na konkretne zadania.

Jeśli chodzi o Strategię Rozwoju wyznaczone cele strategiczne na lata 2007-2013 to:

- 1.Sporządzenie dokumentacji i odrestaurowanie zabytkowej kaplicy pw. Jezusa Ukrzyżowanego na cmentarzu komunalnym w Jedliczu,*
- 2.Opieka nad cmentarzami z okresu I Wojny Światowej w Jaszczwi i Potoku,*
- 3.Remont Dworu Stojowskich w Jaszczwi,*
- 4.Remont zabytkowych pomników.*
- 5.Poszerzenie oferty Gminnego Ośrodka Kultury,*
- 6.Poszerzenie oferty i unowocześnienie Gminnej Biblioteki Publicznej im. Kaspra Wojnara w Jedliczu.*

W latach 2007-2013 wszystkie w/w obrane kierunki (cele) zostały zrealizowane i przedstawiają się następująco:

- 1.Sporządzenie dokumentacji i odrestaurowanie zabytkowej kaplicy pw. Jezusa Ukrzyżowanego na cmentarzu komunalnym w Jedliczu;*
- 2007-2009 została opracowana dokumentacja techniczna wraz z uzyskaniem odpowiednich pozwoleń na odrestaurowanie kaplicy,*
- 2009-2010 wykonano remont zabytkowej kaplicy,*

-w 2012 roku wykonano renowację polichromii ściennej wraz ze stropem mensy ołtarzowej i krucyfiksu.

2. Opieka nad cmentarzami z okresu I Wojny Światowej w Jaszczwi i Potoku

-w 2012 roku przeprowadzono remont cmentarzy

3. Remont Dworu Stojowskich w Jaszczwi

-w 2009 roku opracowano ekspertyzę budowlaną konstrukcji dachowej dworu,

-w 2010 roku wykonano dokumentację projektowo – kosztorysową remont konstrukcji dachowej dworu,

-w 2010 roku przeprowadzono remont konstrukcji dachowej dworu,

-w 2011 roku wykonano ekspertyzę stropu dworu.

4. Remont zabytkowych pomników:

-2007 – odrestaurowanie grobu córek M. konopnickiej,

-2009 – odnowienie pomnika Tytusa Trzecielskiego,

-2009 – remont pomnika nagrobego ks. Antoniego Dutkiewicza,

-2007 i 2009 – remont mogił 22 poległych,

-2012 – odrestaurowanie pomnika nagrobego W. Manerskiego.

5. Poszerzenie oferty gminnego Ośrodka Kultury:

-w 2012 roku został wydzierżawiony odrestaurowany przez Gminę Jedlicze XIX wieczny budynek Ludowej szkoły w Żarnowcu pod działalność ekspozycyjno – edukacyjną oraz kulturalną. Odbywają się w nim m.in. lekcje kaligrafii, historii, spotkania z absolwentami, szkołka muzyczna, spotkania ze stara bajką, konkursy poezji itp.,

-w 2013 roku zostanie zrealizowany projekt zagospodarowania terenu szkoły w roślinność pn.: Na XIX wiecznej ścieżce przyrodniczej wraz z opisem poszczególnych eksponatów.

6. Poszerzenie oferty i unowocześnienie Gminnej Biblioteki Publicznej im. Kaspra Wojnara w Jedliczu.

--w 2010 roku utworzono Izbę Regionalną działającą przy GBP Filia w Jaszczwi (Dwór Stojowskich),

--wydanie publikacji m.in. Kasper Wojnar – księgarz, działacz niepodległościowy, legionista (2008 r.), O Jedliczu i około Jedlicza (2009 r.), Mały przewodnik po cmentarzu jedlickim (2010),

-poszerzenie oferty o audibooki (2012 r.) oraz oferty dla osób niedowidzących,

-w 2013 roku zaplanowano do wydania następujące publikacje: pochyl głowę, który przechodzisz... Kapliczki i Krzyże przydrożne Gminy Jedlicze, Marii konopnickiej żarnowieckie lata.

Jeśli chodzi o plan rozwoju, priorytetowym zadaniem w tej dziedzinie był transfer zabytkowej szkoły w Żarnowcu w miejsce nowej lokalizacji. Do transferu nie doszło, ale w zamian przeprowadzono gruntowną odnowę szkoły (2010 – 2012) przywracając jej pierwotny wygląd z XIX wieku.

Główne cele ochrony i opieki nad zabytkami zawarte w dokumentach strategicznych gminy (Strategia Rozwoju Gminy Jedlicze na lata 2007-2013 oraz Plan Rozwoju lokalnego Gminy Jedlicze na lata 2007-2013) zostały zrealizowane do 2012 roku.

Aby wyznaczyć nowe kierunki oraz określić obszar dalszych działań Gminy Jedlicze w dziedzinie ochrony zabytków i opieki na zabytkami i były one wykonywane przez pracowników Urzędu. W obecnej chwili projekt programu został przedłożony do WUOZ i opiniowany jest przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Gminny program opieki nad zabytkami został opracowany również w perspektywie przygotowania w 2014 roku nowej Strategii Rozwoju i Planu Rozwoju Lokalnego.

(dowód: akta kontroli str. 39-41)

5. Gminna ewidencja zabytków.

W kontroli ustalono, że Wójt Gminy Jedlicze stosownie do zapisów art. 22 ust. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami prowadził ewidencję zabytków, w którym uwidocznione były zarówno budynek Dworu, jak i Oficyny, a karty adresowe zabytków zawierały elementy wskazane w rozporządzeniu z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. Nr 113, poz. 661).

(dowód: akta kontroli str. 8-11)

Uwagi dotyczące badanej działalności

W kontroli ustalono, że wbrew zapisom art. 87 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w latach 2009 – 2012 Wójt Gminy Jedlicze nie opracował gminnego programu opieki nad zabytkami.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie³ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Zagospodarowanie zabytku na cele użytkowe

1. Sposób zagospodarowania Zespołu Dworskiego w Jaszczwi w okresie objętym kontrolą przedstawiał się następująco:

1. Oficyna do dnia 27 września 2010 r. była użytkowana jako lokal socjalny (w chwili obecnej nie jest użytkowana). Na podstawie uchwały z dnia 20 grudnia 2011 r. Rady Miejskiej w Jedliczu budynek Oficyny został wykreślony z mieszkaniowego zasobu Gminy.

2. Budynek Dworu był użytkowany jako Dom Ludowy, Biblioteka oraz Izba Pamięci.
(dowód: akta kontroli str.43-43, 47-50)

W wyjaśnieniu na okoliczność dokumentacji dotyczącej zagospodarowania zabytku, o której mowa w art. 25 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Pan Zbigniew Sanocki podał: *Gmina Jedlicze decyzją Wojewody (znak GP-II-7212/1446/92 z dnia 21.09.1992) nabyła nieodpłatnie prawo własności działki o nr ewid. 717 położonej w Jaszczwi wraz z całym zespołem dworskim. Przejęte budynki były w złym stanie technicznym. W związku z tym gmina przystąpiła do kompleksowego remontu Dworu. Oficyna Dworska była w tym czasie zamieszkała, co uniemożliwiało jej renowację.*

W lutym 1994 roku na zlecenie gminy Jedlicze została opracowana koncepcja remontu gruntownego dworu w Jaszczwi, która zawierała m.in. rys historyczny zabytku, aktualny stan techniczny budynku, koncepcję-program jego remontu oraz wskazanie, co do funkcji użytkowej tj. Dom Ludowy. Należy tutaj zaznaczyć, że w opisie historycznym Koncepcji... znajdujemy adnotację o dworze i tzw. Resztkach zabudowań podworskich, w skład których wchodziły: młyn, gumna, stajnia i obory

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

zlokalizowane również na działkach sąsiednich nie stanowiących własności Gminy. W ciągu tym natomiast nie ma informacji o Oficynie Dworskiej, która mogłaby stanowić kolejny element zespołu dworskiego. Pomimo tego faktu, iż brak opisu Oficyny Dworskiej, koncepcja została pozytywnie uzgodniona z Wojewódzkim konserwatorem Zabytków. W tym samym roku gmina uzyskała zezwolenie na przeprowadzenie robót konserwatorskich przy obiekcie zabytkowym Dwór w Jaszczwi k. Krosna i po sporządzeniu inwentaryzacji architektonicznej obiektu przystąpiła do jego odbudowy i adaptacji na potrzeby Domu Ludowego.

We wrześniu 1996 r. została wydana decyzja w sprawie wpisania dobra kultury do rejestru zabytków, tj. zespołu dworskiego w Jaszczwi, obejmującego dwór, oficynę i pozostałości starodrzewu. Konserwator nie udostępnił Gminie dokumentacji stanu technicznego obiektu oraz jego inwentaryzacji.

W sierpniu 2004 r. na wniosek Podkarpackiego Urzędu Ochrony Zabytków – Delegatury w Krośnie opracowano opinię konstrukcyjno – budowlaną, co do przyczyn uszkodzeń zabytkowego dworu. Opinia ta posiadała opis stanu zachowania budynku, program działań zabezpieczających dwór oraz informację co do jego funkcji użytkowej, tj. dom kultury. W oparciu o zawarte w niej zalecenia, gmina Jedlicze, po uzyskaniu stosownych decyzji Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków przystąpiła do prac remontowych przy Dworze Stojowskich.

W 2009 roku gmina Jedlicze zleciła opracowanie ekspertyzy budowlanej konstrukcji dachowej Domu Ludowego w Jaszczwi, a następnie wykonanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej dla Remontu konstrukcji dachowej Domu ludowego w Jaszczwi, która została uzgodniona i zatwierdzona przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków [...].

W aktach Urzędu Gminy Jedlicze znajduje się książka obiektu oficyny Dworskiej wraz z protokołami przeglądów technicznych, prowadzona od 2009 roku. Do 2010 roku gmina prowadziła postępowanie w sprawie opróżnienia lokalu zajmowanego przez najemcę. Po opuszczeniu lokalu przez najemców Gmina zabezpieczyła obiekt przed dostępem osób nieuprawnionych. Obiekt zamknięto, zaplombowano, oznaczono taśmami. Zostały zdemontowane liczniki poboru energii i gazu oraz rozwiązane umowy z dostawcami. Stan techniczny budynku oficyny w ostatnich latach nie uległ pogorszeniu, zniszczeniu, ani uszkodzeniu.

W bieżącym okresie budżet gminy jest tak skonstruowany, aby w jak największym stopniu zrealizować zadania i cele określone w Strategii Rozwoju gminy Jedlicze na lata 2007-2013. Realizowane zadania są kluczowe dla rozwoju gminy, a ich realizacja jest ściśle powiązana z wykorzystaniem środków z unii Europejskiej i funduszy Szwajcarskich. Na chwilę obecną wykonywanie dodatkowych zadań wykraczających poza przyjętą strategię ze względów finansowych jest niemożliwe.

Dowód: akta kontroli str. 252-253)

2. Zagrożenia dla zabytku (uszkodzenie, zniszczenie).

W okresie objętym kontrolą Urząd nie informował Konserwatora Zabytków o zagrożeniach o których mowa w art. 28 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Powodem nieinformowania Urzędu Konserwatora Zabytków było niewystępowanie zagrożeń o których mowa we wskazanym przepisie.

(dowód: akta kontroli str. 104-105)

3.Zalecenia konserwatorskie określające sposób korzystania, jego zabezpieczenie i realizacja prac konserwatorskich oraz zakres zmian, które mogą być wprowadzone w tym zabytku.

W kontroli ustalono, że Wojewódzki Konserwator Zabytków wydał następujące decyzję określającą zakres wykonania prac konserwatorskich:

- decyzję z dnia 3.10.2006 r. zezwalającą na wykonanie w miesiącu październiku 2006 roku, prac konserwatorsko – remontu polegającego na pomalowaniu okien w zabytkowym budynku Domu Ludowego (dawnym dworze) w Jaszczwi,
 - decyzję z dnia 27.09.2007 r. zmieniającą w/w decyzję w zakresie terminu zakończenia prac (do dnia 31.06.2008 r.),
 - decyzję z dnia 27.09.2007 r. odmawiającą wykonania remontu schodów w sposób opisany przez Urząd,
 - decyzję z dnia 21.03.2007 r. zezwalającą na przeprowadzenie prac budowlanych polegających na wydzieleniu wiatrołapu, w korytarzu wewnętrznym przy wejściu do biblioteki (termin realizacji - lipiec 2007 roku),
 - decyzję z dnia 17.08.2009 r. zezwalającą na wymianę oraz malowanie okien,
 - decyzję z dnia 2.09.2010 r. zezwalającą na częściowa wymianę poszycia gontowego, wymianę i uzupełnienie brakujących elementów konstrukcji więźby dachowej oraz wzmocnienie i stabilizację konstrukcji podporowej komina.
- W dniu 09.09.2010 r. Starosta Powiatu Krośnieńskiego zatwierdził projekt budowlany i udzielił pozwolenia na wykonanie robót budowlanych obejmujących remont konstrukcji dachowej na budynku Domu Ludowego w Jaszczwi.
(dowód: akta kontroli str. 82-98)

4.Kontrole Zespołu Dworskiego w Jaszczwi przeprowadzone przez Urząd Konserwatora w trybie nadzoru konserwatorskiego.

W latach 2009-2012 Zespół Dworski w Jaszczwi był przedmiotem jednej kontroli ze strony Urzędu Ochrony Zabytków.

Kontrola ta została przeprowadzona została w dniu 19 grudnia 2011 r. i dotyczyła wydania wytycznych konserwatorskich w zakresie możliwości *wymiany stolarki okiennej i drzwiowej.*

W wyniku wskazanej kontroli Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków stwierdził, iż stolarka okienna kwalifikuje się do wymiany, a w zaleceniach zapisano, iż *optymalnym rozwiązaniem z konserwatorskiego punktu widzenia byłoby wierne powtórzenie obecnej skrzynkowej konstrukcji okien...., a w piśmie zawierającym te zalecenia nie określono terminu wymiany tej stolarki.*

Na początku 2013 roku Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków przeprowadził kontrolę *stanu technicznego budynku dawnego Dworu w Jaszczwi.*

W wyniku tej kontroli stwierdzono, m.in. iż *budynek znajduje się w zadawalającym stanie technicznym i ze, ze względu na funkcje publiczną, jest użytkowany i remontowany zgodnie z przepisami o ochronie zabytków.*

Po wskazanej kontroli wydano następujące zalecenia:

1.dla budynku Dworu , wykonanie m.in. instalacji odgromowej i instalacji alarmowej pożaru z terminem realizacji do dnia 31 grudnia 2014 r.

2.dla budynku Oficyny Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków wniósł jej zagospodarowanie na cele użytkowe, nie wskazując terminu realizacji tego zalecenia.

(dowód: akta kontroli str. 78-81, 99-102)

5.Prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane prowadzone przy zabytku w latach 2009-2012.

W latach 2009-2012 przy budynku Dworu w Jaszczwi wykonano następujące prace
-remont konstrukcji dachowej oraz

-remont instalacji gazowej i przyłącza wodociągowego.

Remont dachu został przeprowadzony na podstawie decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu z dnia 2 września 2010 r. zezwalającej Wójtowi Gminy Jedlicze na:

-częściową wymianę poszycia gontowego w miejscach uszkodzenia i zniszczenia gontów,

-uzupełnienie brakujących i wymianę uszkodzonych elementów konstrukcyjnych więźby dachowej oraz wzmocnienie rozluźnionych połączeń ciesielskich pozostałych konstrukcji,

-wzmocnienie i stabilizację konstrukcji podporowej komina.

Odnośnie remontu instalacji gazowej oraz przyłącza wodociągowego Pan Zbigniew Sanocki – Wójt Gminy Jedlicze podał, iż: *remont instalacji gazowej oraz przyłącza wodociągowego został przeprowadzony na podstawie art. 3 pkt 8 ustawy prawo budowlane jako bieżąca konserwacja obiektu i w związku z tym prace te nie wymagały uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków.*

(dowód: akta kontroli str. 93-94, 106-126)

6.Realizacja w otoczeniu zabytku robót budowlanych polegających na budowie innych obiektów.

W okresie objętym kontrolą w bezpośrednim otoczeniu Zespołu Dworskiego w Jaszczwi nie wznoszono nowych obiektów.

W latach 2009-2012 w otoczeniu Zabytku, Gmina na podstawie Decyzji nr 624/05 z dnia 29.12.2005 r. prowadziła prace polegające na budowie kanalizacji sanitarnej w miejscowości Jaszczew i Moderówka.

(dowód: akta kontroli str. 254-257)

7.Przygotowanie sprzedaży, zamiany, oddania w trwały zarząd, użytkowanie wieczyste lub dzierżawę Zespołu Dworskiego w Jaszczwi.

Gmina nie rozważa możliwości sprzedaży, oddania w najem, dzierżawę lub ustanowienie innego prawa rzeczowego na wskazanej nieruchomości.

(dowód: akta kontroli str. 127-127)

8.Postępowanie ws. podpadania nieruchomości pod działanie przepisów dekretu polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. z 1945 r., Nr 3, poz. 13).

Zgodnie z informacją uzyskaną od Pani Małgorzaty Chomycz – Śmigielskiej, Wojewody Podkarpackiego Zespół Dworski w Jaszczwi *nie był przedmiotem postępowań administracyjnych prowadzonych w trybie w/w przepisów.*

Zgodnie z informacją uzyskana od Pana Zbigniewa Sanockiego – Wójta Gminy Jedlicze *na przestrzeni ostatnich lat do Urzędu Gminy nie wpłynął żaden wniosek o zwrot nieruchomości obejmującej działkę ewid. Nr 717 położona w miejscowości Jaszczew.*

(dowód: akta kontroli str. 128-129)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁴ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

4. Finansowanie prac i robót przy Zespole Dworskim w Jaszczwi oraz starania Gminy o pozyskanie środków w tym zakresie.

Opis stanu faktycznego

1. Źródła finansowania robót przy zabytku.

Remont konstrukcji dachu Zespołu Dworskiego w Jaszczwi został w całości sfinansowany ze środków budżetu Gminy Jedlicze.

(dowód: akta kontroli str. 130-130)

2. Prawidłowość stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych przy wyborze wykonawców prac realizowanych przy Zespole Dworskim w Jaszczwi.

W okresie objętym kontrolą Gmina zawarła jedną umowę w przedmiocie realizacji zadania pn. *remont konstrukcji dachowej (...)*.

Urząd przed podpisaniem umowy ws. realizacji w/w zadania stosownie do zapisów art. 40 ustawy *Prawo zamówień publicznych*, wszczął postępowanie w przedmiocie udzielenia zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego poprzez: zamieszczenia ogłoszenia na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu, na własnej stronie internetowej wraz ze Specyfikacją Istotnych Warunków Zamówienia, a także przesyłał ogłoszenie do Biuletynu Zamówień Publicznych, a samo ogłoszenie zawierało elementy wskazane w art. 41 ustawy *Prawo zamówień publicznych*.

Umowa w przedmiocie *remontu konstrukcji dachowej...* została podpisana w dniu 19.10.2010 r., z terminem realizacji: 30 dni od daty jej zawarcia. Protokół odbioru zadania został podpisany w dniu 08.12.2010 r.

Umowy dotyczące remontu instalacji gazowej i przyłącza wodociągowego ze względu na swoją wartość niepodległy przepisom ustawy *Prawo zamówień publicznych*.

(dowód: akta kontroli str. 131-237)

3. Sposób wykorzystania dotacji.

Urząd w okresie objętym kontrolą nie korzystał z dotacji na realizację prac przy Zespole Dworskim w Jaszczwi.

(dowód: akta kontroli str. 104-105)

4. Starania Gminy o pozyskanie środków zewnętrznych na finansowanie prac przy Zespole Dworskim w Jaszczwi.

Gmina w latach 2009-2012 nie występowała do instytucji dysponujących środkami na renowację zabytków o dofinansowanie ewentualnych prac przy Zespole Dworskim w Jaszczwi, w tym w szczególności budynku Oficyny.

W wyjaśnieniu na powyższa okoliczność Pan Zbigniew Sanocki – Wójt gminy Jedlicze podał: *Gmina nie występowała do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków lub innych instytucji o sfinansowanie lub dofinansowanie robót przy budynku Oficyny, będącego częścią Zespołu Dworskiego w Jaszczwi z następujących przyczyn:*

-budynek Oficyny Dworskiej był zamieszkały,

-budżet gminy jest tak skonstruowany, aby w jak największym stopniu zrealizować zadania i cele określone w Strategii Rozwoju Gminy Jedlicze na lata 2007-2013. Realizowane zadania są kluczowe dla rozwoju Gminy, a ich realizacja jest ściśle powiązana z wykorzystaniem środków z Unii Europejskiej i funduszy Szwajcarskich. Wykonywanie dodatkowych zadań wykraczających poza przyjętą strategię ze względów finansowych jest niemożliwe.

W latach 2009-2012 na remont, odnowę, konserwację i opiekę nad zabytkami gmina wydatkowała 1.932.893,42 zł, pozyskując przy tym 563.406,23 zł dotacji, między innymi z Europejskiego Funduszu Rozwoju regionalnego w ramach osi II-VII RPO (520.312,21 zł) oraz od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (27.294,02 zł) i Wojewody Podkarpackiego (15.000 zł).

(dowód: akta kontroli str. 238-239)

5. Plan zagospodarowania zabytku.

W uchwalonej w dniu 30 lipca 2007 r. Strategii Rozwoju Gminy Jedlicze na lata 2007-2013, wśród priorytetów, w ramach dziedzictwa kulturowego zapisano m.in. remont Domu Ludowego w Jaszczwi.

(dowód: akta kontroli str. 238-250)

Zgodnie z wyjaśnieniami Pana Zbigniewa Sanockiego – Wójta Gminy Jedlicze, Gmina planuje o ubiegać się o środki finansowe na ochronę i opiekę nad zabytkami z następujących funduszy:

-z budżetu państwa, Kultura i Ochrona Dziedzictwa Narodowego przyznawanych przez ministra kultury i Dziedzictwa Narodowego,

-z Funduszy Europejskich, dystrybuowanych na poziomie krajowym,

-z Regionalnych Programów Operacyjnych, dystrybuowanych na poziomie wojewódzkim,

-środków wojewódzkich, przyznawanych przez marszałka województwa lub wojewódzkiego konserwatora zabytków.

(dowód: akta kontroli str. 251-251)

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁵ działalność w badanym obszarze.

Ocena częściowa

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶, wnosi o:

1. sporządzenie gminnego programu opieki nad zabytkami
2. podjęcie działań celem zagospodarowania budynku Oficyny, będącego częścią Zespołu Dworskiego w Jaszczwi.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen częściowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁶ Dz.U. z 2012 r., poz.82

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

....., dnia

miejsowość

data

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

kontroler
Paweł Rakowski
inspektor k. p.

Dyrektor
Stanisław Sikora

.....
podpis

.....
podpis